

(सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा सूचनाको हक सम्बन्धि
नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको)

२०७८ माघ १ गते देखि २०७८ चैत्र मसान्तसम्ममा सम्पादित प्रमुख
कृयाकलापहरू (स्वतः प्रकाशन) को विवरण

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं।

१. पृष्ठभूमि :.....	1
२. मन्त्रालयको कार्य विभाजन :.....	1
३. मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना :.....	3
४. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर :.....	4
५. मन्त्रालय मातहतका विभाग तथा निकायहरू :.....	4
६. मन्त्रालय सम्बद्ध राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरू :.....	5
७. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :.....	5
८. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :.....	5
९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :.....	5
१०. सूचना अधिकारी प्रवक्ता र प्रमुखको नाम पद.....	6
११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची :.....	6
१२. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :.....	8

१. पृष्ठभूमि :

विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ क्षेत्रलाई समायोजित तरिकाले द्रुत विकास गरी देशको सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरण गर्ने एक प्रमुख साधनको रूपमा नेपालको जलश्रोतको दिगो उपयोग गर्दै उर्जा तथा सिंचाइ क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धीहरू हासिल गर्ने, सम्पूर्ण खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुर्याउने, उर्जा संकटलाई न्यूनिकरण गर्ने,निराकरण गर्ने र विद्युत उर्जालाई देशको मुख्य उर्जाको रूपमा अगाडी बढाउने सोचका साथ उर्जा ,जलश्रोत तथा सिंचाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरूको व्यवस्थापन गर्ने मुख्य दायित्व उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयको रहेको छ । नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली २०७४ अनुसार साविकको उर्जा मन्त्रालय र सिंचाइ मन्त्रालय तथा सो मातहतका निकायहरूका साथै साविकको वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत रहेका वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग समेत समावेश गरी उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय गठन भएको छ ।

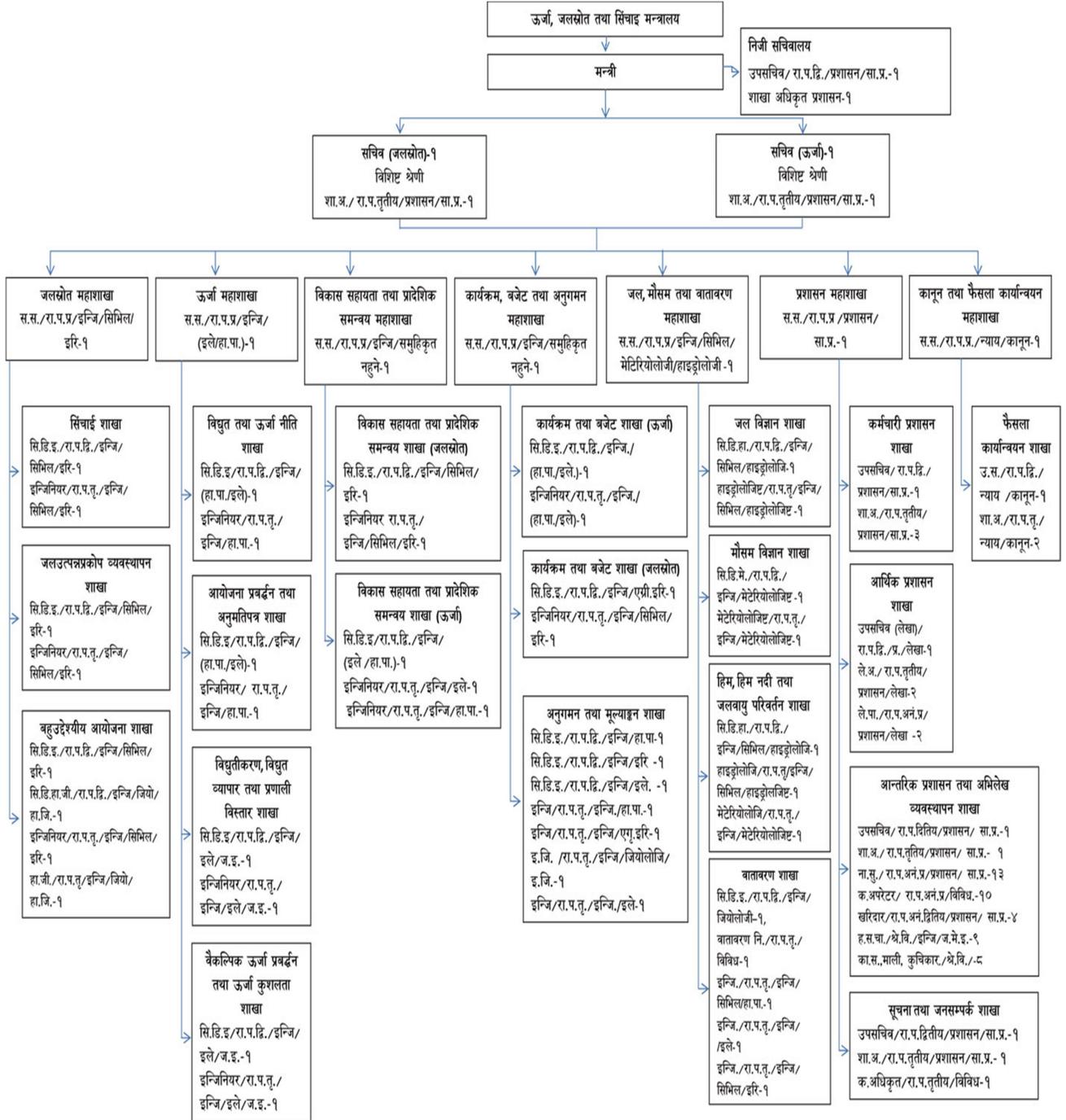
२. मन्त्रालयको कार्य विभाजन :

उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयबाट सम्पादन हुने कार्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. जलश्रोत र उर्जाको दिगो विकास,संरक्षण,उपयोग र पानीको बाँडफाँडसम्बन्धी नीति,कानुन, मापदण्ड र नियमन ,
२. जलश्रोत र उर्जा पूर्वाधार संरचना निर्माणसम्बन्धी एकीकृत नीति,कानुन,मापदण्ड र नियमन
३. सिंचाइसम्बन्धी एकीकृत नीति,कानुन,मापदण्ड र नियमन
४. नदी बेसिन योजना र जल उपयोगसम्बन्धी गुरुयोजना र नियमन
५. जलश्रोत,उर्जा, सिंचाइ र भूमिगत जलश्रोतसम्बन्धी अध्ययन,अनुसन्धान र प्रविधि विकास
६. प्रमुख नदीहरूको बहाव क्षेत्र निर्धारण र सो क्षेत्रको जमीनको संरक्षण,व्यवस्थापन र उपयोगसम्बन्धी नीति,कानुन ,मापदण्ड र नियमन
७. जलश्रोतसम्बन्धी वस्तु वा सेवा उपयोगको मापदण्ड र नियमन
८. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वय
९. संघीय र अन्तरप्रदेशस्तरमा सञ्चालन हुने जलश्रोत उपयोगका बहुउद्देश्यीय आयोजनाको पहिचान,अध्ययन,निर्माण र नियमन
१०. संघीय र अन्तरप्रदेशिक सिंचाइ र अन्तरप्रदेश जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण आयोजनको पहिचान,अध्ययन, निर्माण र नियमन
११. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइसम्बन्धी ठूला पूर्वाधार आयोजनाबाट विस्थापितहरूको पुनर्वास र पुनर्स्थापना
१२. संघीय र अन्तरप्रदेश सिंचाइ प्रणालीको बाँध,जलाशय,अन्य संरचना,मुल नहरको सञ्चालन,मर्मत संभार,व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति,मापदण्ड र कार्यान्वयन

१३. प्रदेश सीमा नदीको बाढी र नदी नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालनमा समन्वय र सहयोग
१४. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइसम्बन्धी तथ्याडक व्यवस्थापन,अध्ययन अनुसन्धान
१५. राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाइन तथा विस्तार
१६. राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय विद्युत व्यापार सम्बन्धी नीति,कानून,मापदण्ड,सन्धी-सम्झौता कार्यान्वयन र नियमन
१७. राष्ट्रिय महत्वका बहुउदेशीय जल आयोजना र अन्तर जलाधार स्थानान्तरण
१८. विद्युत सेवाको मापदण्ड,गुणस्तर र महशुल सम्बन्धी नीति र नियमन
१९. विद्युत सेवाको राष्ट्रिय र क्षेत्रिय भार प्रणाली व्यवस्थापन र सञ्चालन
२०. नवीकरणीय र वैकल्पिक उर्जाको उपयोग,गुणस्तर र मापदण्ड
२१. विद्युत विकासमा लगानी
२२. जल तथा मौसम विज्ञान सेवासम्बन्धी नीति,कानून,मापदण्ड,तथ्याडक,योजना,कार्यान्वयन र नियमन
२३. मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान
२४. विपद पूर्व सूचना प्रणालीको विकास तथा सम्प्रेषण
२५. जलवायुसम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान,सूचना आदन प्रदान
२६. जल तथा मौसमी राडार,रेडियोसोन्डे,चट्यान नेटवर्क,सौर्य विकीरण केन्द्रहरुको व्यवस्थापन र सूचना प्रवाह
२७. हिमनदी तथा हिमताल
२८. मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि,सम्झौता,अभिसन्धि,सम्पर्क र समन्वय
२९. मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान,प्राधिकरण,समिति ,प्रतिष्ठान,कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन
३०. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवाअन्तर्गत देहायका समूह,उपसमूहको सञ्चालन
 - क) इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह
 - ख) मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग समूह
 - ग) मेटेरियोलजी समूह
 - घ) एगृ इरिगेशनइन्जिनियरिङ्ग समूह
 - ङ) सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहको इरिगेशन,हाइड्रोपावर र हाइड्रोलजी उपसमूह ।

३. मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना :

४. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर :

सि.नं.	सचिवालय/महाशाखा	जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१	माननीय उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइमन्त्री	श्री पम्फा भुसाल	४२११५१३/५१८
२	सचिव(उर्जा)	श्री देवेन्द्र कार्की	४२११५१६
३	सचिव (सिंचाइ)	श्री सागर कुमार राई	४२११४२६
४	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव श्री बाबुराम भण्डारी	४२०००३३
५	कानून तथा फौसला कार्यान्वयन महाशाखा	सहसचिव श्री पुष्कर सापकोटा	४२०००३१
६	कार्यक्रम, बजेट तथा अनुगमन महाशाखा	सहसचिव श्री नुर महम्मद खाँ	४२११५०९
७	जलश्रोत महाशाखा	सहसचिव श्री महेश्वर श्रेष्ठ	४२००१२२
८	उर्जा महाशाखा	सहसचिव श्री मधु प्रसाद भेटुवाल	४२११५३६
९	विकास सहायता तथा प्रादेशिक समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री चिरञ्जीवी चटौत	४२११५२३
१०	जल, मौसम तथा बातावरण महाशाखा	सहसचिव श्री राम गोपाल खर्बुजा	४२११९१२

५. मन्त्रालय मातहतका विभाग तथा निकायहरु :

- विद्युत विकास विभाग
- जलश्रोत तथा सिंचाइ विभाग
- जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
- जल तथा उर्जा आयोगको सचिवालय
- नेपाल विद्युत प्राधिकरण
- भूमिगत जलश्रोत विकास समिति
- वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र
- जलश्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र
- विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड
- राष्ट्रिय प्रशारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेड
- जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड

६. मन्त्रालय सम्बद्धराष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु :

- माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना
- बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना
- पश्चिम सेती जलविद्युत आयोजना
- सिक्टा सिंचाइ आयोजना
- बबई सिंचाइ आयोजना
- रानीजमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना
- भेरी-बबई डाईभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना

७. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि :

क. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर

१. सूचनाको हक सम्बन्धि नियमावली २०६५ को नियम ४ बमोजिम र
२. अन्य बिशेष कानुनले तोके बमोजिमको दस्तुर

ख. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि :

१. सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधी भित्र र
२. अन्य बिशेष कानुनले अवधी तोकेकोमा सोही बमोजिमको

८. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :

प्राप्त उजुरीहरु सम्बन्धित अधिकारीले हेरी सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारवाहीको लागि पठाइने र शाखा प्रमुखबाट कारवाही प्रकृया अगाडी बढाईने ।

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :

- उर्जा तर्फ सचिव श्री देवेन्द्र कार्की
- जलश्रोत,सिंचाइ तथा मौसम विज्ञान तर्फ सचिव श्री सागर कुमार राई

१०. सूचना अधिकारी प्रबक्ता र प्रमुखको नाम पद

प्रमुख	सचिव(उर्जा) श्री देवेन्द्र कार्की
प्रमुख	सचिव(सिंचाई) सागर कुमार राई
प्रबक्ता	सहसचिव श्री मधु प्रसाद भेटुवाल
सूचना अधिकारी	सि.डि.ई श्री बाबुराज अधिकारी

११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची :

- नेपालको संविधान
- ऐन:
 १. विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४
 २. विद्युत चोरी नियन्त्रण ऐन २०५८
 ३. विद्युत ऐन २०४९
 ४. जलश्रोत ऐन २०४९
 ५. नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४१
- नियमावली :
 १. विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५
 २. सिंचाई नियमावली, २०५६
 ३. विद्युत चोरी नियन्त्रण नियमावली, २०५९
 ४. विद्युत महशुल निर्धारण नियमावली, २०५०
 ५. विद्युत नियमावली, २०५०
 ६. जलश्रोत नियमावली, २०५०
- निर्देशिका :
 १. जनताको जलविद्युत कार्यक्रम(सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि
 २. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
 ३. ग्रीड कनेक्टेड वैकल्पिक विद्युत उर्जा विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४
 ४. १ मेगावट सम्मको जलविद्युत आयोजनाको विकास सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
 ५. विद्युत आयोजनाको लागि विदेशी विनिमय सुविधा सिफारिस सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
 ६. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी (संशोधन) निर्देशिका, २०७३
 ७. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३

८. जलविद्युत तथा प्रसारण आयोजनाहरुको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण र वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३
९. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२
१०. निर्माण सम्पन्न जलविद्युत आयोजनाहरुलाई प्रदान गरिने अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२
११. राष्ट्रिय उर्जा संकट निवारण तथा विद्युत विकास दशक सम्बन्धी अवधारणा पत्र एवं कार्ययोजना, २०७२
१२. सिंचाइ मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको सरुवा/पदस्थापन तथा काज सम्बन्धी मापदण्ड, २०७१
१३. विद्युत आयोजनाको लागि विदेशी विनिमय सुविधा सिफारिस सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१
१४. जलविद्युत आयोजना विकास सम्झौता सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७०
१५. उर्जा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको आचार संहिता, २०७०
१७. सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणसम्बन्धी निर्माण कार्यहरु उपभोक्ता संस्था मार्फत निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने/गराउने कार्यविधि, २०६९
१८. जलविद्युत आयोजना विकास सम्झौता सम्बन्धी कार्यविधि, २०६९
१९. जलविद्युत आयोजना अनुमतिपत्र सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) निर्देशिका, २०६९
२०. निजीक्षेत्रबाट निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरुलाई प्रदान गरिने सुविधा सम्बन्धी कार्यविधि, २०६८
२१. जलविद्युत आयोजना अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०६८
२२. लोडसेडिङ न्यूनिकरण कार्ययोजना-२०६८
२३. राष्ट्रिय विद्युत संकट निरुपण कार्ययोजना २०६५

१२. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :

आ.व. २०७८/७९ को हालसम्मको प्रगति

ऊर्जा तर्फ

- १। हालसम्ममा २ हजार १ सय ९१ मेगावाट विद्युत उत्पादन भई राष्ट्रिय प्रणालीमा जडान भएको ।
- २। हालसम्म ६६ के.भी. भन्दा माथिका करिव ५ हजार ४६ सर्किट किलोमिटर प्रसारण लाइन निर्माण भएका छन् ।
- ३। यस वर्ष विद्युत चुहावट १७.२ प्रतिशतमा रहेको छ।
- ४। प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत २ सय ६० किलोवाट घण्टाबाट ३ सय २५ किलोवाट घण्टा पुगेको छ ।
- ५। हालसम्म राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीबाट विद्युतमा पहुँचप्राप्त जनसंख्या ९३ प्रतिशत पुगेको।
- ६। बुढीगण्डकी जलाशययुक्त आयोजना (१,२०० मे. वा.) को डुवान क्षेत्रमा पर्ने ५८ हजार १ सय ५३ रोपनी जग्गा मध्ये यस आ.व. २०७८/७९ सम्म कुल ४८ हजार ९ सय ४९ रोपनी (८४.१७%) जग्गाको मुआब्जा बापत रु ३४ अर्ब ६ करोड ४९ लाख वितरण भएको छ।
- ७। नवीकरणीय ऊर्जा अन्तर्गत हालसम्ममा ४,३५,१८५ वटा घरायसी वायोग्यास प्लान्ट जडान, १,३५,३८३ वटा सुधारिएको फलामे चुलो तथा रकेट चुलो, ९,७१,७४१ विद्युतको पहुँच नभएका क्षेत्रमा घरेलु सौर्य विद्युत प्रणाली जडान भएका छन् ।

हाल सम्मको खर्चको विवरण

निकाय	बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	प्रगति %
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय	९८३६४०१८	३०५१४४९७	३१.०२

जलश्रोत तथा सिंचाई तर्फ

१. यस अवधिमा भेरी बबई डाइभर्सन आयोजनाको बाँध निर्माण स्थल चिप्लेमा Site camp निर्माण सम्पन्न भई office र quarter स्थापना, Laboratory, Crusher Plant, Batching Plant Installation & Calibration सम्पन्न, D/S Stilling Basin संरचना (Cutoff सहित) को Bay १ र २ को लागि जग खन्ने कार्य तथा RCC ढलान कार्य सुचारु रहेको, Coffor dam निर्माण कार्यमा आवश्यकता अनुसार उचाई थप गरी drilling तथा grouting को समेत थप कार्यहरू भएको, Settling basin को लागि foundation खन्ने (Rock cutting) तथा Plum Concreting कार्यका साथै RCC Raft र वाल ढलान भैरहेको, हेडवक्स साईट चिप्लेमा Diversion Road सम्पन्न भएको तथा चिप्ले खोल्सी Diversion निर्माण कार्यको पहिलो चरणको कार्य सम्पन्न भई दोश्रो चरणको कार्य सुचारु रहेको । पावरहाउस निर्माण स्थानमा Excavation कार्य सुचारु रहेको साथै Grouting एवं Shotcrete गरी Slope Stabilization गर्ने कार्य भैरहेको, Surge Shaft को लागि Access Road with Drain निर्माण कार्य सुचारु रहेको तथा सर्ज साफ्ट निर्माण स्थलमा Excavation & Pilling कार्यका साथै पावरहाउस साईट हात्तीखालमा Crusher Plant स्थापना भई निर्माण सामग्री उत्पादन भईरहेको । हाइड्रोमेकानिकल कार्यको ICB बोलपत्र प्रकृयाद्वारा खरिद सम्झौता सम्पन्न भैसकेको । हाइड्रोमेकानिकल निर्माण कार्यको सम्झौता भई निर्माण व्यवशायी मोविलाईजेसन भैसकेको तथा डिजाईन एवं ड्रईङ्गको कार्य भैरहेको । परामर्शदाताद्वारा Design Review गरी प्राप्त भएको प्रतिवेदनको आधारमा लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृतीका लागि जलश्रोत तथा सिंचाई विभागमा पेश भई स्वीकृत समेत भएको र ICB बोलपत्र प्रकृयाद्वारा बोलपत्र आव्हानको सूचना प्रकाशन गर्ने कार्य सम्पन्न भई प्राप्त बोलपत्रहरूको मुल्यांकन भैरहेको इलेक्ट्रोमेकानिकल निर्माण कार्य खरिद प्रकृयामा रहेको । जलश्रोत तथा सिंचाई विभाग अन्तर्गत संचालित महाकाली सिंचाई आयोजना (तेश्रो चरण) मा लागू गरिएको ऐलानी जग्गाको नजिरलाई आधार मानी पेश गरिएको प्रस्ताव मिति २०७८।०८।०२ गतेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकद्वारा स्वीकृत भैसकेकोले स्वीकृती प्राप्त गर्ने कार्य सम्पन्न भएको । मिति २०७८।०८।०२ गतेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकद्वारा स्वीकृती प्राप्त भएकोले कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग बैठक बसी यस सम्बन्धमा आवश्यक निर्णयहरू गरी प्रकृया अगाडी बढाईएको । यस आयोजना अन्तर्गतका पहिलो र दोश्रो चरण गरी विभिन्न ७५ वटा

योजनाहरूको सम्झौता भई संचालनमा आईसकेको र १९ वटा योजनाहरूको बोलपत्र आव्हानको सूचना जारी भए वमोजिम हाल प्राप्त बोलपत्रहरू मुल्यांकनको क्रममा रहेको । यस आयोजना अन्तर्गतका पहिलो र दोश्रो चरण गरी विभिन्न ७५ वटा योजनाहरूको सम्झौता भई संचालनमा आईसकेको र ५ वटा नदी नियन्त्रण योजना सहित १९ वटा योजनाहरूको बोलपत्र आव्हानको सूचना जारी भए वमोजिम हाल प्राप्त बोलपत्रहरू मुल्यांकनको क्रममा रहेको । लिफ्ट सिंचाई सम्बन्धी पाईपलाईन खन्ने र पाईप सप्लाई गरी फिटिङ्ग गर्ने लगायतका कार्यहरू भई हाल सम्पन्न भएको । यस अन्तर्गत १३ वटा योजनाहरूको सम्झौता भई संचालनमा आएको र ६ वटा योजनाहरूको बोलपत्र आव्हान भए वमोजिम प्राप्त बोलपत्रहरू हाल मुल्यांकनको क्रममा रहेको । सतह सिंचाई सम्बन्धी पुनर्स्थापनाका लागि जग खन्ने, बेडमा ढुङ्गा सोलिङ्ग गर्ने तथा नहर लाईनिङ्ग गर्ने लगायतका कार्यहरू भई हाल सम्पन्न भएको । सतह सिंचाई सम्बन्धि पहिलो चरणमा ४१ वटा र दोश्रो चरणमा २१ वटा गरी जम्मा ६२ वटा योजनाहरूको खरिद प्रकृया पूरा गरी संचालनमा आईसकेको तथा ८ वटा योजनाहरूको बोलपत्र आव्हान भए वमोजिम प्राप्त बोलपत्रहरू हाल मुल्यांकनको क्रममा रहेको ।

२. रानी जमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजनाको गेट जडानको कार्य सम्पन्न गर्नेमा Settling Basin मा monorail frame सम्पन्न तथा automation को कार्य हुँदै र Gate Frame को कार्य सम्पन्न । नहरमा माटोको कार्य अन्तर्गत Canal Shaping को कार्य हुँदै साथै Canal Excavation कार्य हुँदै छ । विद्युत गृहको निर्माण कार्यमा Draft tube install भएकोCrane Installation को कार्य सम्पन्न, Roof Truss को कार्य सम्पन्न, Control Panel तथा Switchyard को कार्य सम्पन्न, Electromechanical and Hydro Mechanical install गर्न Indian sub-contractor मेकामेडी फिल्डमा मोबिलाइज हुन ढिलो भएको छ। २१ वटा संरचनाको निर्माण सम्पन्न रानी जमरा कुलरीया नहर अन्तर्गत बन्ने संरचना निर्माणको लागि शाखा कुलोको सम्पूर्ण रिडिजाइन गर्नु पर्ने छ । जलाधार क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यमा पेश भएको रिपोर्टमा थप सच्याउनु पर्ने भएकोले परामर्शदाता फिल्डमा गएर रिपोर्ट तयार हुँदैछ ।

३. महाकाली सिंचाइ आयोजनाको जग्गा अधिग्रहण कार्य सम्पन्न भएको । नहर निर्माण कार्य (२४.८ कि.मी) भएको । डिसिलिटिड बेसीन तथा हेड रेगुलेटर/क्रस रेगुलेटर निर्माण (५०

%) सम्पन्न गर्नेमा खरिद सम्झौता सम्पन्न र Survey, Layout निर्माण सामग्री व्यवस्थापन तथा माटोको कार्य भएको ।

४. एकिकृत उर्जा तथा सिंचाइ विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत ६ वटा नदी बेसिनहरूको Master plan तयारीको लागि फिल्ड रिपोर्ट प्राप्त भई थप कार्य भैरहेको । ३ वटा नदी बेसिनहरूको विभिन्न १० स्थानमा अन्वेषण टूबेल निर्माण कार्य सम्पन्न, संशोधित कार्यक्रम अनुसारका करीब ६५० उपयोजनाहरूको पहिचान तथा विस्तृत सर्वेक्षणका लागि परामर्शदाता नियुक्ति तथा सम्झौता प्रकृया रहेको । २० वोटो योजनाको Reservoir Tank, Delivery Line निर्माण सम्पन्न ।
५. समृद्ध तराई मधेश सिंचाइ विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत नयाँ ६० गोटा ट्युबवेल निर्माण । ३३ गोटा वितरण प्रणाली निर्माण तथा ६० गोटाको सूचना प्रकासन, ५५ गोटाको सम्झौता र ४० प्रणालीको कार्यान्वयन भैरहेको । स्यालो ट्युबवेल र सिंचाइ योजना निर्माण कार्य जारी ।
६. बागमती सिंचाइ आयोजनामा विभिन्न स्रोतहरूबाट नहरमा पानी थप गर्ने ६ गोटा उपयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा ३९१०% प्रगति हासिल गरिएको (२५% प्रगति गत आ.व सम्म सम्पन्न) । चालु आ.व.को प्रतिवेदन महिना सम्म ८०६ मीटर नहर लाईनिङ्ग, VRB-५ गोटा निर्माण सम्पन्न ।
हेडवर्क्स, VRB, नहर लाईनिङ्ग तथा CAP लगायतका सिंचाइ संरचनाहरूको निर्माण सम्पन्न गरी २१० हेक्टर जमीनमा व्यवस्थित रूपमा सिंचाइ सेवा प्रवाह ।
७. सुनसरी - मोरङ्ग सिंचाइ प्रणालीको हुरहुरिया र सुखसेना शाखाको सिंचित क्षेत्रमा नहर संरचना निर्माण कार्य, कोशी नदी चतरामा स्पर मर्मत तथा निर्माण सुरु, लोहन्द्रा खोलामा ब्रिज तथा साइफन निर्माण कार्य (लोहन्द्रा खोलामा तटबन्ध निर्माण समेत)को गत आ.व सम्म ७० % सम्पन्न भएकोमा बाकि (३०%) कार्य सम्पन्न गर्नेमा Abutment, Retaining Wall & Pier Caping, Beam Grider र Desk Slab को कार्य भइरहेको ।
८. पालुडटार- कुण्डुटार सिंचाइ आयोजनाको कुण्डुटार सिंचाइ योजनाको मूल नहरमा लाईनिङ्ग तथा संरचना निर्माण कार्य हुँदै । योजनाको मूल नहरमा लाईनिङ्ग तथा संरचना निर्माण कार्य हुँदै ।
९. बृहत दाङ्ग उपत्यका सिंचाइ आयोजनामा सतह सिंचाई प्रणाली पुनस्थापन कार्य (सिम्लेगनार रघौरा, कटकुइया नहर खारखोला, माझकुलो) । आयोजना अन्तर्गत सरेसोता, ओखरे सेउलीसोता, अकमी, बगीगन्जी, फलातेखोली, एकपत्ते, पन्नानपुर धमाकापुर, वायखोलि, सुकिदह, कुन्टाखोला, भित्रिखोला, बौराही, भुत्याहा, हात्ती ढुंगा लगायत सम्पन्न । वितरण प्रणालीको स-साना काम बाहेक लिफ्ट योजना सम्पन्न (भगुवार, ढोलपुर, भोजपुर डबरा, बैबांग, बाँकी

बेटारपुर, गब्दवा खैरेनी, ससैया, बेलताकुरा, सुकौरा, ठुलाचौर, हापुरखोला, खोलतेपानी, गोठुवा, पनेरी, पश्चिम सिमल गजेरी, पनेरी, बागर, जेंग्रावा)

१०. सुनकोशी मरिन बहुउद्देश्यीय आयोजनाको बाँधस्थल रामेछाप जिल्ला अन्तर्गतको डुवानमा पर्ने जग्गा अधिग्रहण गरि मुअब्जा बितरणको कार्य शुरु भएको । सुरुङ निर्माण कार्यमा TBM Inlet Portal, Segment plant, Crushing plant, TBM platform, Batching Plant निर्माण कार्य, २० मिटर Starter Tunnel निर्माण कार्य सम्पन्न तथा TBM Re-engineering कार्य भईरहेको

हेडवर्क्स निर्माण कार्यको खरिदको सूचना प्रकाशन गर्न Detailed Engineering Design कार्य सम्पन्न भएको । वातावरणीय व्यवस्थापन योजना सम्बन्धि कार्यमा लागत अनुमान तयारि भैरहेको ।

११. बृहत सरकारी सिंचाई योजनाको पुनर्स्थापना तथा व्यवस्थापन हस्तान्तरण अन्तर्गत कोशी पम्प चन्द्र नहर नहर सञ्चालन, सिंचाई प्रणाली निर्माण, पुननिर्माण तथा सिंचित क्षेत्र र संरचना बचावट कार्य, Canal Reshaping Work हुँदै । सिंचाई प्रणालीमा हिउँदे वालीको लागि नहर सञ्चालन, सिंचाई प्रणाली निर्माण, पुननिर्माण तथा सिंचित क्षेत्र र संरचना बचावट कार्य, कमला सिंचाई प्रणालीको नहर सञ्चालन, नहर तथा संरचना निर्माण- पुननिर्माण तथा योजना तयारी कार्यहरू, Cleaning and Desilting Work भैरहेको, नारायणी सिंचाई प्रणालीमा नहर सञ्चालन, नहरमा माटोको काम तथा योजना तयारी कार्यहरू, Canal Reshaping Work, Gate Repairment Work, गण्डक सिंचाई प्रणालीमा Gate Installation=५३Nos, Outlet=७Nos, Lining=२५९३M, Culverts=८ Nos, Gravel Work(Sub-Base)= १३.६५ Km, Gravel Work(Base)= १२.६५ Km कार्य सम्पन्न ।

१२. सिंचाई संभाव्यता अध्ययन अन्तर्गत माडी दाङ डाईभर्सन आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययनको लागत अनुमान तयारी । पाँचखाल उपत्यका एकिकृत जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजनाको विस्तृत सर्भेक्षण, डिजाइन, लागत अनुमान तथा एप्राइजल रिपोर्ट तयार गर्न Consultant बाट रिपोर्ट पेश भएको ।

१३. नदी नियन्त्रण अन्तर्गत बिरिङ्ग, मेची, कन्काई, रतुवा, कमल, रतुवा नदी नियन्त्रण (झापा र मोरङ्ग) २.५ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गर्नेमा २.३२ कि.मी. निर्माण भैसकेको । औरही, मराहा, रातो नदी नियन्त्रण (महोत्तरी) २.२ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गर्नेमा १.६० कि.मी. तटबन्ध निर्माण तथा प्रोटेक्सन कार्य भैसकेको । बाँके, झीम, लखनदेही नदी नियन्त्रण (सर्लाही) २.२ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गर्नेमा १.६० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भैसकेको । तिनाउ दानब कन्चन तथा रोहीणी नदी नियन्त्रण (रूपन्देही) मा १४१३ मि. रिभेटमेन्ट निर्माण भएको । ४१ गोटा स्पर/स्टड । १०० मि. एम्ब्यकमेन्ट, ३३ मिटर आर.सी.सी. वाल, १७२७ गोटा

पेरकुनपाईन निर्माण भएको । पश्चिम राप्ती, रानसिङ्ग, बबई, ग्वार, पातु नदी नियन्त्रण (दाङ्ग र बाँके) मा १.१ कि.मी. तटबन्ध निर्माण भैसकेको । महाकाली, दोधा, मोहना, खुटिया नदी नियन्त्रण (कञ्चनपुर र कैलाली)मा ०.९२ कि.मी. रिभेटमेन्ट निर्माण भैसकेको । बक्राहा, कोशी, डाँस बक्राहा, लोहन्द्रा, चिसाङ्ग (मोरङ) नदी नियन्त्रणमा १.८० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भैसकेको । खाँडो नदी नियन्त्रण (सप्तरी) मा २.९३ कि.मी. तटबन्ध तथा २.१९६ कि.मी. रिभेटमेन्ट निर्माण भएको । त्रियुगा नदी नियन्त्रण (उदयपुर)मा १०.५० कि.मी. तटबन्ध तथा रिभेटमेन्ट, ३ गोटा स्पर/स्टड, ०.५५० प्रोटेक्सन कार्य र ०.४०० मी. बेम्बो पाइलिङ्ग निर्माण

१४. नदि नियन्त्रणमा कमला नदी नियन्त्रणमा २.५२ कि.मी. तटबन्ध तथा रिभेटमेन्ट निर्माण भएको । बागमती तथा लालबकैया नियन्त्रणमा १.३० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको, १४ वटा स्टड, ९ वटा आपतकालिन कार्य भएको । नारायणी र पूर्वी राप्ती नदी नियन्त्रण कार्यमा १.२० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको । Vertical Toe wall, Slope Revetment निर्माण भएको । बबई, भादा, औरही नदी व्यवस्थापनमा १.६६ कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको, २७२ मी. रिभेटमेन्ट, ३७ गोटा स्पर/स्टड र ३५ मी. आपतकालिन नदी नियन्त्रणको कार्य भएको । कर्णाली नदी व्यवस्थापनमा १.३० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको, ४ वटा स्पर निर्माण कार्य भएको । महाकाली, चमेलिया र नौगाड नदीमा ०.४० कि.मी. तटबन्ध निर्माण भएको । ४३० मी. टोवाल निर्माण, आपतकालिन कार्य १०० प्रतिशत, प्रोटेक्सन कार्य ४०० मी., लन्चिङ्ग ब्लक ७० मी., आर.सि.सि. रिटेनिङ्गवाल ८० मी. भएको ।

जलश्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र तर्फ

१. मुख्य मुख्य अध्ययन, अनुसन्धान, अन्वेषण कार्यहरूमा Settlement Scale Flood Hazard Mapping and Vulnerability Analysis, Impact Assessment of Khulekhani 1,2,3, HEP On Water Resources Management, Watershed Management Associated with Socioeconomic Livelihood, Estimation of Manning's Roughness at Class Two River Of Nepal, Research Project on Baseline Study of Sediment Management at Headworks and Main Canals of Major Irrigation Projects र Calibration of Flow Control Structures In Kamala Irrigation System को Field / Interim Report प्राप्त भइ अन्तीम चरणमा रहेको ।
२. Zonation Of Ground Water Recharge for Current and Future Period In Sight of LULC र Assessment of Ground Water In Mountain Aquifer Using ERT को सम्झौता भइ कार्यदिश दिइएको ।

३. School of Science, Kathmandu University सँग Collaborative Research on Glacio Hydrology Modelling कार्यको लागि MOU २०७८/०७/२५ मा सम्पन्न भएको ।
४. अन्य परामर्श सेवा ,मर्मत कार्य, अनुसन्धान गर्ने कार्य आदिको कार्य भैरहेको ।
५. प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि तालिम संचालन गर्नेमा E-GP, HECras , DEM Processing , Q-GIS, GEE, SW Canal तथा ModFlow तालिम कार्य सम्पन्न भएको ।
६. नमुना योजना निर्माण कार्य अन्तर्गत नुवागाँउ सोलार लिफ्ट आयोजनाको निर्माण कार्य जारी रहेको । Construction of Embankment Using Innovative River Technology (Fabric Form Concrete Mattress) at Sauraha र Construction of Ranisuwara Solar Lift Irrigation Project at Bidur-१ ३, Nuwakot को Tender आहवान भएको ।

जल तथा मौसम बिज्ञान तर्फ

१. पाल्पा र उदयपुरमा राडार केन्द्र स्थापनाको उपकरण निर्माण सम्पन्न हुने चरणमा; Factory Assembly and Testing को प्रक्रियामा रहेको ।
२. काठमाण्डौं उपत्यकामा एक्स ब्याण्ड राडार जडान कार्यमा स्पेसिफिकेसन, लागत अनुमान तयारी; कूल विनियोजन अपुग भएकोले चालु आ.व.मा बजेट समर्पण गरिएको; आगामी आ.व.को लागि बजेट प्रस्ताव गरिएको ।
३. चार वटा स्थानमा जल तथा मौसम मापन केन्द्र सम्पन्न भएको र ७ स्थानको लागि सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको ।